

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö YM16/400/2017, 6.7.2017

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Ympäristönsuojelulakia on tarpeen muuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2193 toimeenpanemiseksi. Tämä direktiivi koskee keski- suurten polttolaitosten ilmaan johdettavia päästöjä. Päästöjen raja-arvot asetetaan 1-50 megawatin suuruisille energiaa tuottaville polttolaitoksille. Raja-arvot koskevat aluksi uusia ja siirtymäaikojen perusteella myös olemassa olevia energiantuotantolaitoksia. Käytännön kannalta merkittävin muutos tulee koskemaan kokoluokan 1-5 MW energian tuotantolaitoksia, joilta ei ole aiemmin edellytetty toimialakohtaista ympäristölupaa tai rekisteröintiä. Tällaisia laitoksia voidaan arvioida olevan noin 2000 kappaletta keski- suurten laitosten (1-50 MW) kannasta noin 3000 kappaletta. Lakimuutos tulee direktiivin vaatimusten mukaan saada osaksi lainsäädäntöä 19.12.2017.

Kustannuksista ja viranomaistoiminnan joustavoittamisesta

Lakimuutoksesta aiheutuu väistämättä kustannuksia toiminnanharjoittajille, joita ovat alue- ja kaukolämmön tuottajat, teollisuuslaitokset ja pk-yritykset kuten kasvihuoneet. Erityisesti kiinteitä polttoaineita käyttäviin polttolaitoksiin on tehtävä huomattavia savukaasun puhdistamisinvestointeja hiukkaspäästöjen pienentämiseksi.

Viranomaistoiminnan lisäkustannukset kunnille ja valtiolle muodostuvat laitosten rekisteröinnistä ja valvonnasta sekä raportoinnista. Osa näistä voidaan periä toiminnanharjoittajilta rekisteröinti- ja valvontamaksujen kautta. Uusien rekisteröitävien laitosten osalta on työmäärissä odotettavissa joka tapauksessa huomattava piikki vuosina 2027 ja 2028 laitosten suuren määrän takia.

Sähköisten tietojärjestelmien avulla viranomaiskustannuksia on mahdollista alen- taa ja joustavoittaa hallintoon liittyvää toimintaa muutoinkin. Ympäristöhallinnon tietojärjestelmien kehittämistä tarvitaan ja eri järjestelmien yhteensopivuus tulee asettaa tavoitteeksi. Lakimuutoksen perusteella annettavien valtioneuvoston ase- tusten avulla ohjataan rekisteröitävien laitosten toimintaa. Asetukset on tarkoitus laatia yhteistyössä toimialojen edustajien ja viranomaisten kanssa.

On tärkeää, että toiminnanharjoittajille asetettavat veloitteet rekisteröinnin ja valvonnan osalta pidetään enintään direktiivin edellyttämällä tasolla ja kohtuullisi- na ottaen huomioon erityisesti uusien ja pienten toimijoiden edellytykset uuden sääntelyn omaksumiseen.

Tiedottamiseen ja paikallisten ympäristöviranomaisten riittävään kouluttamiseen rekisteröinnin ja valvonnan suhteen sekä neuvontaan on ministeriössä varauduttava hyvissä ajoissa ennen rekisteröintivelvoitteen voimaantuloa.

Ympäristövaikutuksista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista

Lakimuutoksella arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia paikallisen ilmanlaadun parantumiseen ja maamme ilmanlaatuutilanteeseen. Rikkidioksidin ja typenoksidien vähennyksiksi arvioidaan molemmille alle 1000 tonnia vuodessa ja hiukkasten osalta 1500 tonnia. Direktiivin edellyttämien toimenpiteiden vaikuttavuus näyttää heikolta katsottiinpa niitä kustannusten tai saavutettavien terveyshyötyjen kannalta. Tämä tosin oli tiedossa jo direktiivin valmisteluvaiheessa ja siihen yritettiin vaikuttaa eri keinoin.

Keskisuuria polttolaitoksia koskeva direktiivi edellyttää, että yksittäisen laitoksen päästöistä on julkaistava kansalaisille tietoja myös avoimesti. Tämä on toteutettavissa sähköisillä järjestelmillä esimerkiksi internet-sivustoilla.

Ehdotettu 106 f § koskee ilmansuojelusuunnitelman laatimiseen liittyvää arviota. Kyseisen pykälän lisääminen antaisi epämääräisen valtuuden määrätä direktiivin edellyttämiä tasoja tiukempia päästövaatimuksia polttolaitoksille. Tätä ei voi pitää yleistä oikeustajua vastaavana eikä toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun mukaisena. Valvontakäytännön kannalta tämän määräyksen toimeenpano olisi myös ongelmallista.

Katsomme, että ympäristönsuojelulain muutokset ovat välttämättömiä ja ne voidaan toteuttaa luonnoksen esittämällä tavalla. Sen sijaan muiden tehtävien osalta kuin polttolaitosten direktiivin edellyttämien selkeiden päästörajojen osalta ei ole tarpeen säätää tässä laissa (106 f §).

SUOMEN KUNTALIITTO

Jarkko Huovinen
johtaja,
alueet ja yhdyskunnat

Kalevi Luoma
energiainsinööri